

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU**

**PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
STAROSTWA POWIATOWEGO
W ZAMBROWIE
ul. Fabryczna 3
18-300 Zambrów**

**Ocena realizacji zadań powiatu z zakresu przeciwdziałania
przemocy domowej**

Białystok – luty 2024 r.

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej w zakresie oceny realizacji zadań powiatu z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej¹.

Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Starostwo Powiatowe w Zambrowie, ul. Fabryczna 3, 18-300 Zambrów.

Starostą Zambrowskim jest Pan Zbigniew Teofil Jach.

Miejsce przeprowadzenia czynności kontrolnych – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie, ul. Fabryczna 3, 18-300 Zambrów.

Wyjaśnień w toku kontroli udzielał Kierownik PCPR (pełniący funkcję od 1 marca 2023 r.).

(strona 5 akt kontroli)

Kontrolę w dniu 25.01.2024 r. przeprowadziły:

1. Anna Żadziłko – główny specjalista – kierująca zespołem inspektorów,
2. Monika Maliszewska – główny specjalista,

na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli Nr 1/2024 znak: PS-I.431.1.1.2024.AŻ z dnia 24.01.2024 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Z-cę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, p. Małgorzatę Czyżewską-Worobiej.

(strona 4 akt kontroli)

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą

Ocena realizacji zadań powiatu określonych w:

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy domowej* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, ze zm.), zwanej dalej ustawą,
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. *w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacje osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne* (Dz. U. Nr 50, poz. 259),
- rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. *w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową* (Dz. U. poz. 1163),
- rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. *w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy* (Dz. U. poz. 1166),

¹ Celem ujednolicenia nomenklatury, w niniejszym protokole stosuje się jednolite nazewnictwo tj. „przemoc domowa, osoba doznająca przemocy, osoba stosująca przemoc”, poza nazwami własnymi poszczególnych dokumentów

Anna Żadziłko
Monika Maliszewska

- rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. poz. 1164),
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245),
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870),
- Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023, przyjętym Uchwałą Nr 248 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 (M. P. z 2022 r., poz. 1259), zwany dalej „KPPPwR”,
- Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, przyjętym Uchwałą nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Okres objęty kontrolą – od 01.01.2023 r. do dnia kontroli

Ocena skontrolowanej działalności:

Oceny dokonano na podstawie 100 % dokumentacji przedłożonej przez jednostkę do kontroli. Kontrolując zadania własne powiatu stwierdzono różnorodne i powtarzające się nieprawidłowości, dot. opracowania i realizacji Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2025 oraz Programu profilaktycznego mającego na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie zambrowskim na lata 2019 – 2023. Natomiast w zakresie realizacji zadań zleconych stwierdzono, iż nie zrealizowano zadań wymienionych w art. 6 ust. 4 pkt 2 i 3, tj. programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, a zadanie dot. wydawania zaświadczeń o zgłoszeniu się osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w ww. programach było realizowane nieprawidłowo. Ustalono, iż jednostka co roku podejmowała czynności celem realizacji programów dla osób stosujących przemoc, niemniej były one nieefektywne.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień było nieprawidłowe zastosowanie przepisów ustawy i rozporządzeń oraz nierealizowanie zadań z nich wynikających, co skutkowało zmniejszeniem efektywności podejmowanych działań.

W oparciu o dokonane ustalenia, szczegółowo opisane w niniejszym protokole, a także przyjętą w programie kontroli skalę ocen² i zastosowane mierniki, kontrolujący ocenili realizację przez Starostwo Powiatowe w Zambrowie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w następujący sposób:

²Zgodnie z Regulaminem postępowania kontrolnego prowadzonego przez pracowników Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku stosuje się następującą skalę ocen: pozytywna; pozytywna z uchybieniami; pozytywna z nieprawidłowościami; negatywna.

Anne Ładzińska
Iwona Maliszewska

- w zakresie realizacji zadań własnych powiatu – **pozytywna z nieprawidłowościami**,
- w zakresie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej – **pozytywna z nieprawidłowościami**.

Użyte w protokole skróty:

1. **Powiatowy Program** – Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2025,
2. **Program Profilaktyczny** – Program profilaktyczny mający na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie zambrowskim na lata 2019 – 2023,
3. **Program kor-edu** – Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2025,
4. **Program psych.-terap.** – Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową,
5. **PCPR, Centrum** – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie,
6. **ppd** – przeciwdziałanie przemocy domowej,
7. **Wytyczne PUW** – Wytyczne do realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w województwie podlaskim w 2023 r.,
8. **OPS** – Ośrodek Pomocy Społecznej,
9. **GKRPA** – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
10. **KPP** – Komenda Powiatowa Policji,
11. **ZI** – Zespół Interdyscyplinarny,
12. **ODP** – osoba doznająca przemocy domowej,
13. **OSP** – osoba stosująca przemoc domową,
14. **Procedura NK** – procedura „Niebieskie Karty”,
15. **Skierowanie z ZI** – skierowanie wydane przez ZI dla osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

Ostatnia kontrola w przedmiotowym zakresie miała miejsce w dniach 29.02-01.03.2016 r. Wykonywanie zadań w kontrolowanym okresie oceniono pozytywnie z uchybieniami.

PCPR realizuje zadania na podstawie:

- § 5 Statutu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie³,
- § 1 ust. 3 pkt 3, § 5 ust. 5 pkt 4, § 9 ust. 3 pkt. 19-22 Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie⁴.

³ Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XII/69/12 Rady Powiatu Zambrowskiego z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie.

W kontrolowanym okresie zadania dot. przeciwdziałania przemocy domowej w PCPR realizował 1 pracownik socjalny zatrudniony na zastępstwo od kwietnia 2023 roku. Pracownik w ostatnim roku wziął udział w 2 szkoleniach w przedmiotowym temacie, nie uczestniczył natomiast w superwizji.

Dokument zawierający dane o posiadanych kwalifikacjach, odbytych szkoleniach i stażu pracy dołączono do akt kontroli.

(strona 6 akt kontroli)

I. Realizacja zadań własnych powiatu

Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej (art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy).

W kontrolowanym okresie obowiązywał *Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2025*, który został przyjęty Uchwałą Nr XVI/124/21 Rady Powiatu Zambrowskiego z dnia 15 marca 2021 r.⁴ Odnosnie planowanych zmian *Powiatowego Programu* w związku z nowelizacją ustawy, Kierownik PCPR poinformował, iż jest w trakcie opracowywania nowego dokumentu.

W *Powiatowym Programie* we wstępie zawarto część teoretyczną, w której szczegółowo omówiono pojęcie przemocy w rodzinie oraz opisano akty prawne regulujące problem. W następnej kolejności dokonano analizy zjawiska występowania przemocy w rodzinie na podstawie danych m.in. z OPS, GKRPA, KPP, prokuratury z terenu powiatu w latach 2018-2020.

W części dot. założeń *Powiatowego Programu* wskazano cel strategiczny, 3 cele szczegółowe oraz działania. Następnie w formie tabelarycznej zaplanowano sposób realizacji poszczególnych działań, wskazano oczekiwane rezultaty oraz termin realizacji, który dla każdego działania określono adnotacją „corocznie 2021-2025”.

Zwrócono uwagę na zapisy mówiące o sposobie realizacji działania pierwszego *Powiatowego Programu*, tj. cyt.: „1. Stworzenie powiatowej sieci instytucji wspierających ofiary przemocy w rodzinie poprzez utworzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia lub Ośrodka interwencji kryzysowej, połączonego funkcjonalnie z innymi instytucjami pomocowymi; 2. Stworzenie miejsca czasowego pobytu dla ofiar przemocy w rodzinie; (...) 4. Stworzenie odpowiednich warunków do przesłuchań dzieci - ofiar przemocy w rodzinie”, a termin realizacji dla powyższych zadań określono „corocznie 2021-2025”. **Realizacja powyższych działań jest niemożliwa w wyznaczonych terminach, jak również z uwagi m.in. na duże nakłady finansowe.** Między innymi z oświadczenia Kierownika dot. wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej wynika, że w 2023 roku w powiecie zambrowskim **nie zaplanowano żadnych środków na realizację *Powiatowego Programu*.**

Ponadto w *Powiatowym Programie* **niejednoznacznie** wskazano jego realizatorów, zapisy stanowią, że „**jest to samorząd Powiatu Zambrowskiego**”, nie wskazano również, który podmiot odpowiada za poszczególne działania oraz nie przypisano poszczególnych działań do konkretnych celów szczegółowych.

⁴ Załącznik do Uchwały Nr 377/23 Zarządu Powiatu Zambrowskiego z dnia 12 września 2023 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie.

⁵ https://www.prawomiejscowe.pl/StarostwoPowiatowewZambrowie/document/717504/Uchwała-XVI_124_21 (odczyt z dnia 05.02.2024 r.)

Zgodnie z treścią dokumentu, monitoring *Programu* powinien być prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie poprzez dokonywanie analizy stopnia jego realizacji w terminie do końca pierwszego kwartału każdego roku.

Z uwagi na to, iż jednostka miała termin na sporządzenie sprawozdania do końca kwartału br. przeanalizowano sprawozdanie za rok 2022. Sprawozdanie sporządził Kierownik PCPR dnia 29.08.2023 r. – tj. **po terminie określonym w Programie**. W dokumencie odniesiono się do wszystkich 5 działań wymienionych w Programie i przedstawiono sposób ich realizacji, tj. m.in.: funkcjonowanie Punktu informacyjno-konsultacyjnego dla rodzin naturalnych, zastępczych oraz adopcyjnych; zapewnianie dostępu do informacji o potencjalnych miejscach umieszczania dziecka odebranego z rodziny w czasie interwencji; podejmowanie działań w celu zebrania grupy do programu kor-edu; podnoszenie kompetencji służb poprzez udział/organizację szkolenia; prowadzenie otwartych zajęć pedagogizujących dla rodzin z terenu powiatu; działalność poradni psychologiczno-pedagogicznej w Zambrowie.

(strony 7-11 akt kontroli)

Z informacji przygotowanej na potrzeby kontroli wynika, że w 2023 r. w ramach działań programowych podjęto następujące działania:

- udział w szkoleniach i spotkaniach:
 - „Ośrodki Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem – komu i w jaki sposób pomagają” – szkolenie dla OPS z powiatu zambrowskiego, uczestniczyły 34 osoby,
 - „Przemoc domowa - nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 2023” - seminarium dla przedstawicieli organizacji zajmujących się ppd organizowane przez ROPS,
 - Spotkanie poświęcone opracowaniu wytycznych do realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, organizowanym przez PUW w Białymstoku.
- organizacja imprez dla lokalnej społeczności, mające na celu promocję zadań PCPR tj. „Lato z PCPR-em” i „Mikołajki z PCPR-em”,
- w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi zorganizowano spotkanie integracyjno-szkoleniowe ze Stowarzyszeniem „Szansa” w Zambrowie, podczas którego rozmawiano m.in. o tym jak pomóc osobom dotkniętym przemocą,
- rozpowszechnianie materiałów i informacji na temat przemocy domowej oraz podmiotów udzielających wsparcia na stronie internetowej PCPR⁶, Facebooku oraz tablicy ogłoszeń.

(strony 13-14 akt kontroli)

Po przeanalizowaniu dostępnych dokumentów stwierdzono, że **zrealizowano tylko część działań określonych w Powiatowym Programie**, czego przyczyną był m.in. niewłaściwe określenie działań. Powinny one przede wszystkim wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb oraz uwzględniać zasoby i możliwości realizatorów.

Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia

⁶ <https://pcpr.powiatzambrowski.com/> (odczyt z dnia 05.02.2024 r.)

prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową (art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy).

Zarządzeniem Kierownika PCPR w Zambrowie z dnia 5 marca 2019 r. przyjęto do realizacji *Program profilaktyczny w zakresie wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie zambrowskim na lata 2019 – 2023.*

Nie opracowano jeszcze Programu profilaktycznego na kolejną perspektywę czasową, co jest niezgodne z art. 6 ust 3. Pkt 2 ustawy. Kierownik poinformował cyt.: „*W marcu bieżącego roku zostanie przedstawiony (...) program służący działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową podczas obrad rady powiatu*”.

(strony 21 – 36 akt kontroli)

Program profilaktyczny zawierał diagnozę występowania zjawiska przemocy w powiecie zambrowskim, powstała w oparciu o analizę danych uzyskanych od podmiotów stykających się z przemocą w rodzinie tj.: Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu zambrowskiego.

Głównym celem *Programu profilaktycznego* było zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w powiecie zambrowskim poprzez podejmowanie działań profilaktycznych w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy, jak również promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Do powyższego celu głównego wskazano 3 cele szczegółowe, do których określono zadania, działania i wskazano realizatora (PCPR został wskazany jako jedyny realizator poszczególnych zadań). Termin realizacji określono ogólnie na lata 2019-2023 z adnotacją, że poszczególne zadania są coroczne. Ponadto wskazano adresatów, przewidywane efekty realizacji programu oraz sposób monitorowania i sprawozdawczości.

Zapisy *Programu profilaktycznego* stanowiły, że PCPR sporządzi zbiorczą informację ze zrealizowanych działań i przedłoży ją Staroście Zambrowskiemu do dn. 30 kwietnia każdego roku.

Sprawozdanie za rok 2023 na dzień przeprowadzenia kontroli nie zostało jeszcze sporządzone. Analizie poddano „*Sprawozdanie z realizacji za rok 2022 Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie zambrowskim na lata 2019-2023*”, zatwierdzone przez Kierownika i przedłożone do Starostwa Powiatowego w Zambrowie dnia 29.08.2023 r. – tj. po terminie określonym w Programie.

Stwierdzono również, iż przedstawione w sprawozdaniu działania potwierdzające realizację celu szczegółowego nr 1 oraz nr 2 nie były tożsame z działaniami określonym w *Programie Profilaktycznym*, tj. dotyczyły innego zakresu, tematyki lub były skierowane do niewłaściwej grupy docelowej.

(strony 37-41 akt kontroli)

Z informacji przygotowanej na potrzeby kontroli oraz przedłożonej dokumentacji wynika, że w 2023 r. w ramach działań *Programu profilaktycznego* m.in.:

Anna Łobacz
Iwona Maliszewska

- prowadzono „Punkt konsultacyjno-informacyjny dla rodzin naturalnych, zastępczych oraz adopcyjnych” gdzie dorośli oraz dzieci mogli korzystać z darmowych konsultacji z psychologiem, radcą prawnym, pracownikiem socjalnym, konsultantem⁷,
- zorganizowano szkolenie „Bezpieczny Dom” – szkolenie skierowane do rodziców z powiatu zambrowskiego, uczestniczyło 14 osób,
- zamieszczono w mediach społecznościowych Centrum informację o bezpłatnej infolinii dla dzieci, młodzieży a także rodziców, opiekunów i nauczycieli w związku z kryzysem związanym z sięganiem młodych osób po środki psychoaktywne oraz zachowaniami kompulsywnymi,
- udostępniono na Facebooku PCPR informację dotyczącą konferencji i warsztatów dla rodziców (również prowadzonych online) np. „Nadzieja w rodzinie” dot. kryzysów emocjonalnych dzieci i młodzieży skierowaną m.in. do rodziców; „Jak wspierać dziecko w trudnych emocjach?” warsztat dla rodziców dzieci do 3 lat.

(strona 15 akt kontroli)

Podsumowując stwierdzono, że opis podejmowanych działań w ramach *Powiatowego Programu* jest częściowo tożsamy z opisem działań prowadzonych w ramach *Programu Profilaktycznego*, pomimo zakładania odrębnych celów. Wymieniając w protokole kontroli zadania zrealizowane w ramach poszczególnych programów dokonano ich podziału samodzielnie na podstawie informacji przedłożonej przez jednostkę.

Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej (art. 6 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy).

W 2023 i 2024 roku do dnia kontroli nie było przypadków kierowania osób do ośrodków wsparcia oraz ośrodków interwencji kryzysowej.

(strona 16 akt kontroli)

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” (art. 9d ust. 1-4 ustawy).

W okresie objętym kontrolą pracownicy PCPR nie wszczynali procedur „Niebieskie Karty”.

(strona 16 akt kontroli)

Przekazanie właściwym terytorialnie jednostkom organizacyjnym Policji i Żandarmerii Wojskowej aktualnych danych teleadresowych placówek świadczących pomoc ofiarom przemocy domowej, placówek prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne, placówek prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne (art. 11b ustawy)

Na potwierdzenie realizacji art. 11b ustawy i zapisów wynikających z działania 3.1.1. i 3.1.2. KPPPwR jednostka przedstawiła do kontroli *Informator o podmiotach realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową w powiecie zambrowskim*⁸, który rozesłano 24.03.2023 r., 26.07.2023 r. i 10.01.2024 r. m.in. do KPP w Zambrowie oraz Wydziału Żandarmerii Wojskowej w Białymstoku. Z analizy przedmiotowego informatora wynika, że zawierał dane placówek zgodne z art. 11b ustawy.

(strony 43-48 akt kontroli)

Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy.

⁷ <https://pcpr.powiatzambrowski.com/poradnictwo-specjalistyczne/> (dostęp z dn. 14.02.2024 r.)

⁸ <https://pcpr.powiatzambrowski.com/informator-o-podmiotach-realizujacych-oddziaływanie-wobec-osob-stosujacych-przemoc-w-rodzinie-w-powiecie-zambrowskim/> (dostęp dnia 02.02.2024 r.)

Anne Ładzińska
Kamila Palisiewicz

W 2023 r. nie podejmowano czynności, o których mowa w art. 12a ustawy.

(strona 16 akt kontroli)

II. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej

Opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy).

Opracowano *Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2025*⁹, który prezentuje ogólne założenia oraz zakres działań w odniesieniu do uczestników oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Powyższy dokument był zgodny z Wytocznymi PUW na 2023 rok.

Odnosnie planowanych zmian ww. programu w związku z nowelizacją ustawy, Kierownik poinformował, iż zostanie on zaktualizowany w bieżącym roku.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, w celu pozyskania uczestników do programów kor-edu dwukrotnie w ciągu roku 2023 wysłano pisma m.in. do: Prokuratury Rejonowej w Zambrowie, Prezesa Sądu Rejonowego w Zambrowie, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Sądu Rejonowego w Zambrowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Komendy Powiatowej Policji w Zambrowie, Urzędów Miasta i Gmin z obrębu powiatu, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zambrowie o zamiarze realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego i prośbą o kierowanie osób stosujących przemoc. Powyższą informację umieszczono również na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej PCPR.

W ciągu roku 2023 r. OPS-y przekazywały do PCPR informacje o potencjalnych kandydatach do udziału w *Programie kor-edu*, jednakże do Centrum zgłosiły się jedynie 3 osoby, które ostatecznie odmówiły udziału w oddziaływaniach. W roku 2024 do dnia kontroli, Zespoły Interdyscyplinarne skierowały do udziału w *Programie kor-edu* 2 osoby, natomiast 1 os. zgłosiła się dobrowolnie.

(strona 17 akt kontroli)

W kontrolowanym okresie jednostka nie zrealizowała Programu kor-edu. Kierownik PCPR oświadczył, iż było to spowodowane brakiem osób chętnych do udziału w oddziaływaniach oraz problemami z zatrudnieniem prowadzącego, cyt.: „Zapytania ofertowe na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego w 2023 r. publikowane były na naszej stronie internetowej dwa razy tj. w dniu 22.09.2023 r. oraz 02.10.2023 r. i rozsyłane do kilku oferentów. W bieżącym roku zapytanie ofertowe publikowane było raz tj. 08.01.2024 r. Podejmowaliśmy również próbę znalezienia oferenta, który zrealizowałby program poprzez rozesłanie wiadomości e-mail do poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych potencjalnie zainteresowanych w obrębie województwa podlaskiego i mazowieckiego. Na zapytania ofertowe z dnia 08.01.2024 r. złożona została jedna oferta, która została unieważniona, ponieważ zawierała warunki cenowe, które przewyższały środki przeznaczone na realizację tego zadania.”

(strona 49 akt kontroli)

Zgodnie z założonymi kryteriami do kontroli, w przypadku nierealizowania ww. programu w okresie objętym kontrolą, należało sprawdzić czy jednostka podjęła działania w tym zakresie w ostatnich 3 latach. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w latach 2020-

⁹ Załącznik nr 1 do Zarządzenia Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzice w Zambrowie z dnia 04.01.2021 r. w sprawie programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2025 <https://pcpr.powiatzambrowski.com/przeciwdzialanie-przemocv-w-rodzinie/> (dostęp z dnia 16.02.2024 r.)

2022 również nie realizowano programów kor-edu w powiecie zambrowskim. Dokumentacja wskazuje na te same przyczyny, co w roku 2023, tj. niezgłaszanie się do programu osób stosujących przemoc oraz brak prowadzących posiadających odpowiednie kwalifikacje.

(strona 50 akt kontroli)

Na realizację programów kor-edu przez powiat zambrowski w budżecie Wojewody Podlaskiego w 2023 roku zabezpieczono środki w wysokości 13 500 zł oraz w 2024 roku również 13 500 zł.

Podsumowując, stwierdza się, że jednostka, pomimo podejmowania działań, nie zrealizowała zadania wynikającego z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy. Przeprowadzono rozmowę z Kierownikiem dotyczącą zastanej sytuacji. Poinformowano, iż biorąc pod uwagę, że zadanie nie było realizowane od kilku lat niezbędne jest przeanalizowanie przyczyn takiej sytuacji i ewentualne zmodyfikowanie podejmowanych działań w celu zwiększenia ich skuteczności.

Opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową (art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy).

W powiecie zambrowskim **nie opracowano i nie realizowano ww. programu.** Kierownik oświadczył cyt.: „Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nie realizuje programu psychologiczno-terapeutycznego co jest związane z brakiem prowadzenia programu korekcyjno-edukacyjnego. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie dyżuruje dwa razy w miesiącu psycholog, która udziela bezpłatnych porad terapeutycznych w wymiarze czterech godzin łącznie.”

(strona 51 akt kontroli)

Centrum podejmowało próby pozyskania uczestników do *Programu psych.-terap.* informując instytucje z terenu powiatu o planowanej realizacji Programu (pisma, o których mowa na stronie 9 niniejszego protokołu).

W budżecie Wojewody zabezpieczono środki na realizację powyższego programu w następującej wysokości: w roku 2023 - 5 400 zł oraz w roku 2024 - 5 400 zł.

Wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz o ich ukończeniu (art. 6 ust. 4 pkt 4 ustawy).

Po nowelizacji ustawy, do dnia kontroli, Zespoły Interdyscyplinarne poinformowały Starostę o skierowaniu 2 osób stosujących przemoc domową, do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym/psychologiczno-terapeutycznym. Zwrócono uwagę, iż jeden z ZI nie wskazał, na który program kierują OSP, co jest niezgodne z art. 9b ust. 2 pkt 9 ustawy. Poinformowano Kierownika, iż należałoby w tej kwestii nawiązać kontakt z Zespołami Interdyscyplinarnymi.

Do dnia kontroli, do PCPR zgłosiła się 1 osoba ze „skierowaniem z ZI”. Pracownik PCPR wydał zaświadczenie o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym – **zaświadczenie było niezgodne z wzorem określonym w Załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1164).**

(strona 18 akt kontroli)

III. Zlecenie zadań powiatu określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art. 9 ust. 2 ustawy)

W kontrolowanym okresie nie zlecano realizacji zadań powiatu określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej podmiotom niepublicznym, w trybie przewidzianym

Anna Ładkiewicz
Kamila Halinańska

w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327) – aktualna publikacja (Dz.U. z 2023 r., poz. 571).

IV. Sprawozdawczość z KPPwR

Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu (...) za okres I-XII 2022 r. zostało złożone przez PCPR za pośrednictwem aplikacji CAS w wyznaczonym terminie.

Na dzień kontroli nie złożono sprawozdania za rok 2023 – zgodnie z zapisami KPPwR opracowanie sprawozdań przez samorządy lokalne powinno nastąpić nie później niż do dnia 10 lutego każdego roku.

Podsumowanie

Mając na uwadze stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz konieczność prawidłowej realizacji zadań, odrębnym pismem **zostaną wystosowane zalecenia pokontrolne**.

Zgodnie z § 18 ust. 1-4 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. poz. 1165), Staroście Zambrowskiemu przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole, do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Staroście Zambrowskiemu.

STAROSTWO POWIATOWE
w ZAMBROWIE
18-300 Z a m b r ó w
ul. Fabryczna 3

29.02.2024

.....
miejsce i data podpisania protokołu kontroli,

pieczęć Starostwa Powiatowego

STAROSTA

Zbigniew Teofil Jach

.....
podpis i pieczęć Starosty Zambrowskiego

Białystok, 27.02.2024.

Anna Ładzińska

Kamila Halaszewska

.....
podpisy kontrolujących

.....
miejsce i data podpisania protokołu